



SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY  
ČESKÉ REPUBLIKY

15685/2020 UVA-KPV  
posláno MPO (RVV)

PREZIDENT JAROSLAV HANÁK

V PRAZE DNE 29. DUBNA 2020

Č.J.: GR/89/2020

Vážený pane předsedo vlády,

vážený pane místopředsedo vlády,

vážený pane první místopředsedo Rady,

jménem Svazu průmyslu a dopravy ČR, ale také Asociace výzkumných organizací a dalších subjektů, bych chtěl vyjádřit velké znepokojení nad implementací Metodiky hodnocení výzkumných organizací a programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací (M17+).

**Zavedení nového způsobu hodnocení jsme dosud podporovali jako lepší nástroj posuzování kvality a užitečnosti výzkumu a výzkumných organizací v ČR než byl dosavadní „kafemlejnek“. Očekávali jsme hodnocení výzkumných organizací (VO) podle jejich odborného zaměření a zaměření na jednotlivé segmenty výzkumu. Z hlediska SP ČR jako reprezentanta zejména průmyslových firem jsme předpokládali, že výzkum a VO budou přispívat k růstu inovací a konkurenceschopnosti ČR. Vnímali jsme i nutnost zhodnocení a zdůvodnění účelného a hospodárného využití prostředků daňových poplatníků. V hodnocení výzkumu to znamená, že bude mimo jiné podporováno využití výsledků výzkumu a vývoje v praxi a spolupráce VO s firmami. Ostatně, poslední týdny prokazují velkou schopnost inovace a přizpůsobení se jak na straně VO, tak na straně firem. Toto mělo v nové metodice hodnocení (M17+) zabezpečit rozdělení VO do tří segmentů (podle poskytovatelů institucionální podpory) a posuzování jejich kvality podle pěti modulů. Jak se uvádí v samotné M17+, „relativní významnost modulů bude různá podle postavení a mise VO v systému VaVal.“**

V současné době, kdy se již naplňuje M17+, jsou však preferovány bibliometrické výsledky a upozadovány výsledky blízké praktickému uplatnění. Zejména na celonárodní úrovni a za současného obsazení hodnotitelských panelů je preferována „kvalita výzkumu“, před užitečností výzkumu. Rozumí se tím orientace na publikace v prestižních či prestižnějších časopisech a mezinárodní ohlas výzkumu, při „nedodržení publikačních kvót“ někdy dokonce dochází k finančnímu sankcionování. Dochází tak k deformaci původního smyslu M17+. Při znalosti českého prostředí a potenciálních dopadů přihlašování jednotlivých typů výsledků se VO orientují na tvorbu publikací bez ohledu na účel, ke kterému byly zřízeny.

V praxi tak dochází např. k tomu, že některé VO vypovídají či odmítají smluvní i kolaborativní výzkum pro firmy. Další upouštějí od své původní činnosti zaměřené na tvorbu výsledků vysoce ceněných praxí. Mnohé vysoké školy či některé ústavy AV ČR jsou nuceny odmítat publikování výsledků výzkumných činností jak s podniky, tak i ostatními VO v časopisech zaměřených na transfer výsledků výzkumu do praxe. Přitom společné publikace akademiků s výzkumníky z firem jsou jedním z indikátorů inovační výkonnosti zemí EU, o které se opírá Inovační strategie ČR 2030, The Country for the Future. Nízký ukazatel společných publikací a

obecně spolupráce VO a firem kritizovala u České republiky také Evropská komise ve své zprávě Country Report 2020. Navíc očekávané výsledky programů, např. významného programu průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje TREND, kde se má dosáhnout užitého nebo průmyslového vzoru, prototypu, funkčního vzorku, softwaru, poloprovozu, ověřené technologie, patentu či N – metodiky, nemají přínos pro VO z pohledu hodnocení dle M17+.

**Není vytvořena ucelená metrika M17+ s kvantifikací kritérií ve všech svých modulech a bez této metriky je již aplikována.** Existuje jen metrika bibliometrického hodnocení publikací v časopisech, kterou RVVI již aplikuje, ale zcela chybí metrika hodnocení a přínosů výsledků výzkumu a metrika dopadu výsledků pro rozvoj společnosti (socioekonomické přínosy). Vznikající peer review hodnotící skupiny nemají normalizovaná kritéria. Na seminářích k M17+ je otevřeně prezentováno, že výsledky užitečné pro český průmysl jsou málo důležité. Výsledek důležitý pro průmysl a pro následující uplatnění v praxi a inovacích není považován za hodnotný a kritérium excelence výsledku výzkumu a vývoje směrem k praxi není uvažováno jako relevantní kritérium možné excelence a kvality.

**Implementace M17+ tak, jak k ní v současnosti dochází, podle našeho názoru nevede k naplňování důležitých strategických dokumentů České republiky v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zejména Inovační strategie ČR 2019-2030, rovněž Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR (RIS3 strategie) a dalších. Místo plnění celé Inovační strategie dochází výběrově k orientaci pouze na několik řádků některých pilířů.**

Hlavní příčiny stávajícího stavu vidíme zejména v následujících skutečnostech:

1. M17+ svěřila hodnocení a odpovědnost za něj do působnosti poskytovatelů, kteří jsou povinni hodnotit podle všech 5 modulů a všechny výsledky. Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI), potažmo její dosavadní Komise pro hodnocení výsledků výzkumu (KHV) si ponechala jen hodnocení vybraných výsledků podle modulů 1 a 2. To vede na národní úrovni k zaměření na tyto bibliometrické výsledky a k jejich preferenci. KHV si bohužel M17+ vykládá stále volněji (zavádí mezistupně na základě problematicky hodnocených výsledků atd.). Dosud naopak nedodala slíbený manuál poskytovatelům ke společenské relevanci, tedy k socioekonomickým dopadům výsledků atd.
2. Vážným problémem hodnocení vybraných výsledků je v množství a kvalitě hodnotitelů. M17+ převedla velkou část hodnocení výzkumu na formu peer review, čímž se již hodnotí např. projekty, velké infrastruktury atd. Omezené hodnotitelské kapacity České republiky jsou tak přetěžovány, kvalita oponentů a zpravodajů klesá, mnozí jsou názorově jednoznačně orientováni pouze na přínosy základního výzkumu a ztrácí objektivitu. Měřítko hodnotitelů nejsou normalizována, ale dána jen jejich subjektivní zkušeností a osobním názorem na to, co je ve výzkumu důležité.
3. RVVI nedostává od KHV a týmu hodnotitelů na národní úrovni relevantní objektivní informace (např. až po třech letech se nyní zjišťuje, kteří poskytovatelé provedli komplexní hodnocení a jakým způsobem), ač je M17+ bodem každého zasedání RVVI.
4. Hodnocení VO poskytovateli je velmi rozdílné. Někteří využívají celou hodnotící škálu ve stupních „A“ – „D“, zveřejnili svou metodiku či výsledky hodnocení, jiní naopak většinu svých VO vyhodnotili stupněm „A“.
5. Část poskytovatelů, kteří aplikované výsledky preferují, nemá jasně sladěny s RVVI hodnocení socioekonomických přínosů, které ale po svých VO vyžadují. KHV pod záštitou RVVI tyto výsledky upozaduje – na zasedáních tzv. tripartity RVVI s poskytovateli řeší kvalitu publikací a nikoliv



aplikované výsledky a jejich uplatnění v praxi, co jsou socioekonomické přínosy, jak je hodnotit a podle jakých podkladů atd. Metodické vedení poskytovatelů ze strany RVVI v této věci není dostatečné.

**Vážený pane předsedo vlády, vážení páni místopředsedové, považujeme za nutné implementaci M17+ revidovat, k čemuž vyzýváme Radu a žádáme ji o diskusi nad skutečným stavem VO a hodnocení. Žádáme, aby byla zavedena patřičná opatření, která systém hodnocení VO posunou k transparentnímu, spravedlivému a nediskriminačnímu provedení ve prospěch České republiky. Potřebujeme kvalitní základní výzkum a pro praxi inovace. Toto je dobře vyjádřeno v Inovační strategii ČR 2030, musí být však náležitě naplňováno. Nevyváženost hodnocení a podpory celého systému VaVal nepřinese odpovídající společenský prospěch.**

S úctou



Vážený pan  
Ing. Andrej Babiš  
předseda vlády  
Úřad vlády ČR  
nábřeží Edvarda Beneše 4  
118 01 Praha 1

Vážený pan  
Doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D., MBA.  
místopředseda vlády, ministr průmyslu a obchodu a ministr dopravy  
Ministerstvo průmyslu a obchodu  
Na Františku 32  
110 15 Praha 1

Vážený pan  
prof. Ing. Petr Dvořák, CSc.  
1. místopředseda  
Rada pro výzkum, vývoj a inovace  
Úřad vlády ČR  
nábřeží Edvarda Beneše 4  
118 01 Praha 1